

El secret desvetllat

Antoni M^o Thomas

Una campanya publicitària, insistent i totalitzadora, és a dir, que va abastar premsa, ràdio i televisió, precedí la presentació, a la darrera edició del Festival de Sant Sebastià, del film hispano-argentí *El secreto de sus ojos*, donant per fet que obtindria, com a mínim, el principal guardó. Una forta inversió de Canal Plus i Televisió Espanyola justificava i explicava aquest esforç propagandístic i la pressió indirecta que venia a ser sobre el jurat, que, malgrat, tot s'hi va mostrar immune, i que contra tot pronòstic, deixà buida de premis i honors aquesta tan celebrada producció.

Emperò, si aleshores tot eren elogis interessats, avui i un cop estrenat el film, tot són elogis més o menys fonamentats, i uns elogis que abasten tant la crítica especialitzada com el públic en general; per tant, cal convenir que, a primera vista, alguna cosa no va funcionar entre els membres d'aquell jurat, cosa que d'altra banda no és la primera ni serà la darrera vegada que succeeixi.

Inútil és esbrinar el perquè de la distància entre allò que agrada tant a l'espectador i allò que no acabà d'agradar als qui decideixen els mèrits d'un film presentat a concurs. El fet és, pel que fa al cas, que l'espectador s'ho passa molt bé seguint la intriga d'aquest *thriller* convencional i a la vegada innovador, interpretat amb solidesa i molt ben contat per Juan José Campanella, director que es formà a Nova York i que té guanyada experiència en la realització de sèries televisives *made in USA*, sense oblidar l'autoria de pel·lícules com *El hijo de la novia* o *Luna de Avellaneda*, entre unes poques més.

I s'ho passa molt bé, perquè el *thriller*, seguint una pauta que sempre ha resultat eficaç, es mescla amb una història amorosa feta d'insinuacions i silencis, de mirades i de passions contingudes, en un lent avanç

que es paral·lel a l'espiral d'intriga policial en què consisteix la història i que s'inicia amb el descobriment d'un crim passional, continua amb la recerca, judicialment poc ortodoxa, del possible autor, fins a conduir cap un insòlit, inesperat i provocador desenllaç, tant com cap a un convencional, esperat i agombolador final feliç.

No cal dir que Juan José Campanella, també guionista, sap conduir la complexa història amb acurada sensibilitat, amb riquesa formal, amb expressivitat visual pròpia del millor cine i sap també acompanyar-la aquí i allà de notes d'humor *porteño*, es diria, tant com d'un dramatisme sempre contingut, cosa no tant comú en el cinema d'origen argentí.

Tota la història i els seus múltiples cercles es desenvolupa a un ritme canviant segons requereix cada escena, cada seqüència, cada to dramàtic, de manera que l'entreteniment, en la seva millor expressió, està servit sense molèsties ni gran dificultats, encara que no ens acabin de convèncer els ulls que donen el títol al film, ni acabem d'entendre el funcionament de l'administració judicial en la qual es mouen els principals personatges; encara que no ens acabem de creure l'abisme que sembla haver-hi entre adults de distinta procedència social, encara que aquí i allà aparegui l'origen literari del relat, encara que acceptem que la simple intuïció pot resultar essencial per a desfer una envitricollada troca, i encara que ens duguin de la mà a acceptar un inacceptable final que sembla consagrar la validesa del prendre's cadascú la justícia per si mateix o d'aplicar el bíblic ull per ull.

Tot això no importa massa si resulta, com resulta, que els personatges se'ns fan pròxims i són tan versemblants com estimables, (o odiosos, segons el cas). Si el misteri és servit en ben treballades dosis. Si l'acció adquireix moments brillants i espectaculars, com és ara el pla seqüència d'una panoràmica de l'estadi de futbol que acaba en una persecució pels corredors del mateix recinte esportiu. Si, també, —i cal insistir— tots els intèrprets, començant pel tan justament elogiat Ricardo Darin, exhibeixen unes notables qualitats expressives en l'acció, en la paraula, en el silenci, en la mirada, en el gest, fins a allunyar-se dels usos comuns a certa i celebrada escola d'interpretació "a l'argentina". I si, a més, se'ns situa en els anys previs a la brutal dictadura que patí l'Argentina, entendrem que en la memorable seqüència de l'ascensor, (quan el sicari assassí coincideix amb la parella protagonista), ens arribi fins a la pròpia pell la suor freda del terror. I si això és possible en una sola presa frontal, comprensible serà que les voltes que fa l'espiral narrativa feta de ritmes pausats o trepidants, d'avanços i retrocessos en la intriga i en l'amor que sura per sobre, conformin de fet la mostra d'un cinema que va directe a l'espectador per a encisar-lo oferint-li allò de millor que té l'art de fer creïble les històries increïbles. ■

